

Nýtt føroyskt-danskt felag áhuga fyrir Alaska:

Faroe Fishcon vil selja »know how«

Landsbyggifelagið, Matcon og Jákup Joensen eru limir

Tað samarbeiðið, sum er komið í gongd millum Alaska og Danmark og Føroyar, er ein av orsökunum til, at Landsbyggifelagið í Havn, danska fyritekan Matcon og Jákup Joensen, stjóri í Lopra, í fjør stovnaðu eitt nýtt felag: »Faroe Fishcon«.

Hanus Hansen, verkfrøðingur hjá Landsbyggifelagnum, er í løtuni staddur í Alaska, har hann saman við Svend Thulesen, stjóra, fyrirleikar eitt fiskivinnuskeið til várs.

Vit hittu Hanus, áðrenn hann fór avstað. Uppá fyrispurning, hví teir hava stovnað »Faroe Fishcon«, sigur Hanus Hansen, at hetta er gjørt við tí fyrri eyga at vera við í al-tjóða arbeidssuppgávum, eitt nú í Alaska.

Áhuga fyrir okkara flakavirkjum

Alaska hevur stóran áhuga fyrir teimum føroysku flakavirkjunum. Tvær sendinevndir hava verið í Føroyum og hava vitjað á m.a. Polarfrost í Vági. Teir vóru sera hugtiknir av hesum kanska mest nýmótans flakavirkjunum í heiminum.

Faroe Fishcon varð sett á stovn í fjør. Limir eru danska fyritekan, Mat-

con, ið hevur útvegað meginpartin av maskinum til flakavirkini í Føroyum, Landsbyggifelagið og Jákup Joensen, stjóri. Endamálið er m.a. at útflyta vitan (»know how«).

Sáttmáli

Fyrir at vera við í størri uppgávum hevur Faroe Fishcon gjørt ein samarbeiðssáttmála við dansku verkfrøðingafyrirtekuna Nielsen og Rauschenberger A/S. Henda fyrri tóka hevur arbeitt í artiskum øki í Grønlandi í nógv ár.

Tað eru serliga íbúgv-

arnir á útoyggjunum í Alaska, sum eru hugaðir fyrir einum samarbeiði um at útyggja eitt fiskivinnusamfelag. Higartil hava hesir íbúgvir havt stóran áhuga fyrir Grønlandi. Til hetta sigur Hanus Hansen, at tað er øllum kunnugt, at royndirnar í Grønlandi hava verið alt annað enn hepnar. Vit vita, at fólk móti teirra vilja eru flutt til m.a. Godthåb at arbeiða.

Grønland eingin góð fyrirmynd

Hanus heldur, at hetta eig-

Gunnar Gunnarson og Hans Andreas Djurhuus tóku sær av sendinevndini. Her umboð á Tjaldrinum

ur ikki at endurtaka seg í Alaska. Tær royndir, sum føroyingar hava gjørt, kunnu tí vera til gagn fyrir Alaska, skal eitt fiskivinnufelag gerast har.

Hann visur á, at áhugin fyrir at veida botnfisk er serliga stórur, men sum stóðan er í dag, letur tað seg ikki gera at veida henda fisk og arbeiða hann í størri nøgdum. Til tess tørvar teimum í løtuni alt, ið hoyrir við til eitt fiskivinnusamfelag: væl-útgjörd skip, reiðskap, virkir, havnir, keyparar, ravmagn og vatn. Men møguleikarnir eru til staðar í Alaska at gera eitt

tilíkt samfelag. Nevnast kann í hesum viðfangi, at danska fyritekan »Denconsult« hevur fingið til uppgávu at projektera ein fiskibý við øllum, sum hartil hoyrir.

Skeið í fiskivinnu

Fimm privat virkir í Alaska heittu herfyri á universitetið í Anchorage um at skipa fyrir einum fiskivinnuskeiði. Áheitanin fór víðari til Faroe Fishcon, sum nú skal fyrirleika eitt tilíkt skeið til várs.

Fiskimaður og tinglimur í Alaska:

— Tit hava royndirnar vit hava fisk og pengar

Alain Osterback umboðar oyggjarflokkin, Aleutirnar, í umboðsmannahúsinum í Alaska. Hann heldur at nógv kann koma burtur úr samarbeiði millum føroyingar og alaskabúgvir

Við sendinevndini í Føroyum var eisini formaðurin í fiskivinnunevndini í umboðsmannatinginum í

Alaska, Alain Osterback. Alvarsemi og samstundis stóru áhugi var tað, ið eyðkendi henda innfødða

alaskanaran, tá eg hitti hann fyrir fyrstu ferð. Seinni skilti eg hvi. Vit komu at sita lið um lið í bussinum, tá vit seinasta mándag fóru úr Havn eftir oygni til Fuglafjarðar.

Ikki er altíð so lætt at koma uppá tal við ein tilíkan álvarsaman fremmandan og tiansheldur við Al. Men komnir niðan á, brosar Al, hyggur út gjøgnum vindeygjað og sigur:

— Grasið í Føroyum er ikki so sít, sum har yviri í Alaska, har tað verður metrar høgt.

Frá Aleutunum

Og hetta var nóg mikið til, at vit báðir heilsaðust og fóru at práta um mangt og hvat. At Al ella Alain, sum er fulla navn hansara, tykist vera eitt sindur álvarssamur undir Føroya-

vitjanini er kanska ikki so logið. Hann er føddur í oyggjarbólkunum Aleutunum, og býr nú í størsta býnum har, Sand Point, ein býur við umleið 7000 íbúgvum. Landsmenn hansara hava í meira enn eitt mannamni tikist við jarðarbrúk. Undir seinna heimsbardaga vóru allir oyggjarbúgvirnir fluttir burt, tí amerikanska stjórnin bar ótta fyrir, at herfólk fór at verða sett á land har. Al og landsmenn hansara komu aftur til oyggjarnar eftir kríggið, og staturin gav teimum stórt endurgjald fyrir tað, tey høvdu mist. Síðani hava tey livað av tí nógvá kópinum har og av ymsum fiskasløgum, sum eru at fáa við strendurnar.

Ikki reka aðrar burt enn

Í dag veiða japanarar og

Al Osterback her avmyndaður á Kósavirkinum

koreanar meginpartin av tí fiski, sum verður veiddur á okkara øki, sigur Al Osterback. Hetta er spell, tí vit kundu eins væl sjálvir veitt hesi fiskasløg. Talan er bæði um tosk, upsa og hýsu. Síðani fiskimarkið er flutt út á 200 fjórðingar kunnu vit sjálvir einsamallir veida allan tann fisk, sum er við Alaska, men hann leggur aftrat, at so leingi teir ikki hava nokk av skipum og virkjum at taka imóti fiskinum, so kunnu teir ikki reka aðrar burt.

Tit hava dugað

Al sigur víðari: — Eg skilji, at føroyingar hava dugað at fingið nakað burtur úr fiskinum, og tað virðismet í eg nógv. Tit

hava skapt eitt fiskivinnusamfelag, sum vit har yviri kunnu brúka sum fyrirmynd.

Al heldur fyrir, at føroyingar eru vælkomnir til Alaska at læra teir at veida botnfisk og at viðgera henda fisk á landi. Hetta kann gerast við samarbeiðssáttmálum millum bæði londini. Mánaðarlenin togar lættliga upp imóti 25.000 krónum, og haraftrat verða allar útreiðslur goldnar av teimum.

— Vit hava ongar royndir, tað hava tit. Men vit hava fisk og pening, sigur Alain Osterback at enda. Honum hevði dámt serstakliga væl, at samarbeiðið veruliga varð tikið upp millum føroyingar og alaskanarar.

Hon er formaður í fiskimannafelagnum í Alaska. Vitjar á Havsbrún í Fuglafirði.